

MEERSCHAP PATERSWOLDE

PROGRAMMA

- + 17.00 uur ontvangst van de genodigden in de herberg "De Rietschans", Meerweg 221 te Haren
- 17.15 uur vertrek voor tocht over het meer naar de molen "De Helper"
- 17.30 uur officiële ingebruikstelling van de molen "De Helper" door de voorzitter van het meerschop Paterswolde, mr. F.W. van Ketwich Verschuur
- 18.00 uur verversingen in de herberg "De Rietschans"

Het dagelijks bestuur van het meerschop Paterswolde heeft het genoegen u hierbij uit de nodigen tot het bijwonen van de officiële ingebruikstelling van de herbouwde watermolen "De Helper" op donderdag 9 september aanstaande om 17.30 uur.

Het dagelijks bestuur:

mr. F.W. van Ketwich Verschuur, voorzitter
 G.E. Bos, secretaris

Gunstig antwoord aan de secretaris, p/a Stadhuis Groningen, gaarne vóór 7 september a.s.

De windwatermolen aan het Paterswoldse Meer

Sinds kort staat bij het Paterswoldse Meer een watermolen. Zonder twijfel op een heel mooie plaats. Ieder, aan land of op het meer, ervaart deze molen als een waardevolle bijdrage aan het landschap. Het is bovendien een molen waaraan een bemalingsfunctie is toegedacht voor een gebiedje dat hij zeer gemakkelijk kan verzorgen; een werkende molen dus. De watermolenaar ~~woont~~ ~~aan~~ ~~de~~ ~~heer~~ ~~Bekkering~~ ~~Jr.~~ woont nabij de molen, hetgeen voor een goede molenzorg gunstig is.

De molen heeft een bewogen geschiedenis. Ook bewogen in die zin dat hij werd verplaatst; Een verplaatsing van een molen is tegenwoordig een grotere zeldzaamheid dan vroeger.

Voorheen heeft hij vele jaren het waterschap Helpman vrij gehouden van wateroverlast. Velen zullen hem als zodanig herinneren: de watermolen aan het Noordwillemskanaal, in de gemeente Groningen maar dicht bij de gemeente Haren. Hij werd gebouwd in 1863 door molenaar P. Medendorp te Zuidlaren, de grootvader van de molenaar P.J. Medendorp, die nu grotendeels de verplaatsing en herbouw verzorgde. De windmolen is van het voor Groningen gebruikelijke type: een achtkante bovenkruier (het kruien - het op de wind zetten - geschiedt door gebruik te maken van de draaibare kap boven aan de molen) van hout op veldmuren. Het kleedhout op het achtkant bestaat uit twee lagen. Het ~~maakt~~ watermalen gebeurt met een vijzel, in Groningen vaak schroef genoemd. De vlucht, dat is de lengte van de twee roeden, bedraagt ruim 19 meter.

~~aan~~ ~~zijn~~ ~~oude~~ ~~standplaats~~ ~~in~~ ~~verval~~, nadat in 1916 een ruwoliemotor in de molen werd geplaatst. Het leek nog somberder voor de molen te worden toen omstreeks 1963 de Rijkswaterstaat een plan opstelde voor een vernieuwing en verbreding van het Noordwillemskanaal. ~~Rijkswaterstaat~~ ~~Uitvoering~~ van dit plan hield het verdwijnen van de molen in. Gelukkig was de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat, die tevens bestuurslid is van de vereniging De Hollandsche Molen en lid van de Provinciale Groninger Molencommissie, er ~~was~~ ~~samen~~ met de technische adviseur van genoemde ~~vereniging~~, de heer A.J. de Koning, er ~~tijdig~~ ~~bij~~ ~~na~~ ~~te~~ ~~gaan~~ ~~rekenen~~ ~~aan~~ ~~de~~ ~~plaats~~ ~~op~~ ~~welke~~ ~~plaats~~ de molen een nieuwe bestemming zou kunnen krijgen. Het eerste overleg vond plaats met de toenmalige burgemeester der gemeente Groningen,

- 2 -

de heer J. Tuin.

Evenwel bleek het moeilijk een goede bestemming te vinden. Zoals deze nu gevonden is lijkt echter een mooiere oplossing nauwelijks denkbaar.

De molen werd eigendom van het Meerschop Paterswolde, dat ook op met andere belangrijke plannen het aanzien en het belang van het meergebied belangrijk verhoogt.

De Rijkswaterstaat maakte de onderbouw voor de molen. Het zal moeilijk zijn in Nederland een watermolen te vinden met een onderbouw die de vergelijking met die van deze molen kan doorstaan.

De molenmaker Medendorp zorgde in samenwerking van de molenmakersfirma Roemeling en Molema te Scheemda voor de rest. Laatstbedoelde firma zorgde vooral voor de vervaardiging van tandwielen en houten vijzel.

~~XXXXXXXXXX~~ De herbouw van de molen verliep niet zonder stagnatie. Molenmaker Medendorp moest ook aandacht besteden aan andere door hem te restaureren molens. Dit heeft niet in de weg gestaan dat in goed overleg met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, de Provinciale Groninger Molencommis-sie en het secretariaat van het Meerschop Paterswolde een fraai eindresultaat is bereikt.-

27 AUG 1971